

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ

Освітній ступінь

«Бакалавр»

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Музичне мистецтво»

Домра, Балалайка, Гітара,
Цимбали, Бандура, Баян,
Акордеон

Курс	3
Семестр	5, 6

Статус

Обов'язкова

ECTS	3,5
Годин	106
Лекції	34
Семінари	34
Самостійна робота	38

Форма контролю

Залік ,спит

Інформація про викладача

ПІБ	Чедрик М. В. аспірант кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського Гадецька Г. М. кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
e-mail	agada@bigmir.net

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс, що включає матеріали модуля IV «Західна музична культура Новітнього часу», є обов'язковою частиною навчальної програми для бакалаврів спеціалізації «Народні інструменти» і завершує основний цикл викладання дисципліни «Історія західної музики».

Протягом V і VI семестрів студенти отримують комплексне розуміння музично-історичних процесів XX століття. У курсі висвітлюються як зовнішні культурно-

історичні чинники, так і внутрішні естетичні та стилістичні особливості музики цього періоду. Назва модуля вказує на центральну ідею часового контексту, навколо якої будуватиметься заключна частина викладання дисципліни.

Зміст курсу базується на навчальній програмі «Історія Західної музики», розробленій кафедрою історії світової музики Національної музичної академії України (Київ, 2023). Студентам пропонується систематичний огляд музично-історичних явищ, зокрема внутрішньої періодизації, основних стилєвих тенденцій, жанрової політики, музичної драматургії та композиторських технік, що розглядаються на основі монографічних тем, прийнятих в освітній практиці.

МЕТА КУРСУ

1. Виявити, як історичні обставини вплинули на формування принципів музичного мислення в західній культурі Новітнього часу, а також показати їхній зв'язок із ключовими ідеями художнього мислення в інших видах мистецтва.
2. Визначити та проаналізувати основні характеристики музично-історичного розвитку, усвідомивши їх як сукупність взаємопов'язаних подій, що передували становленню посткласичної або некласичної музичної культури.

Академічна доброчесність

У процесі викладання курсу дотримуються загальновизнаних стандартів академічної доброчесності, прийнятих як в Україні, так і за кордоном. Вони включають повагу до авторських прав, захист чужого наукового матеріалу, використання персональних цитувань та конкретних посилань, а також заохочення студентів до формулювання власних ідей.

Лекційні презентації, методичні матеріали, тести та інші форми контрольних завдань є авторськими роботами викладача і надаються студентам групи виключно на умовах конфіденційності.

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Лекції, семінарські заняття, презентації, реферативні виступи, тематичні дискусії.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Заняття проходять онлайн через платформу GoogleMeet. Студентам надаються методичні матеріали, відеопрезентації основних тем курсу, проводяться усні опитування та письмові контрольні завдання. Поточні організаційні питання та обговорення локальних проблем вирішуються через чат у Вайбері.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для успішного завершення курсу студентам необхідно освоїти весь лекційний і музичний матеріал, знання якого перевіряється через тестування та вікторини під час аудиторних занять. Також потрібно брати участь у семінарах та обговоренні проблемних питань на практичних заняттях, здавати по дві домашні контрольні роботи в кожному семестрі (у формах резюме та аналітичної роботи), а також виконати по дві контрольні роботи на кожен семестр у вигляді вікторини і тесту.

У програмі курсу передбачено:

- 7 семінарів різного формату (3 у першому семестрі і 4 у другому), де обговорюватимуться конкретні музично-історичні явища (національні, стильові, жанрові або персональні);
- 6 практичних занять (3 у першому семестрі і 3 у другому), зокрема 2 резюме та 2 аналітичні роботи після завершення окремих розділів курсу;
- по два тести та дві вікторини на матеріалі лекцій у кожному семестрі.

Матеріали курсу

надаються студентам в електронному вигляді. Основні з них:

- відеозаписи творів, про які йдеться під час лекційних занять;
- рекомендована література (обов'язкова та додаткова).

ПЛАН ЗАНЯТЬ на V семестр

Тип заняття	Тема заняття
Лекція	Стильова панорама музики I половини XX ст.
Лекція	Засади музичного модернізму.
Лекція	Творчий портрет К. Дебюссі.
Лекція	Творчий портрет М. Равеля.
Лекція	Творчий портрет Е. Саті.
Лекція	Загальний огляд творчості французьких композиторів.
Семінар	Феномен музичного експресіонізму.
Семінар	Музично-технологічні риси додекафонної техніки.
Модульна контрольна	Творчий портрет А. Шенберга. Вікторина.
Практикум	Творчий портрет А. Веберна.
Практикум	Творчий портрет А. Берга.
Семінар	Творчий портрет П. Хіндеміт.

Практикум	Творчий портрет К. Орфа.
Модульна контрольна	Підсумковий контроль, вікторина.

***СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ**

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього
1.	Участь у семінарських заняттях, обговореннях тощо.	20
2.	Реферат за обраною темою.	10
3.	Презентація за обраною темою.	10
4.	Відвідування лекцій.	10
5.	Модульні контрольні роботи (2).	20
6.	Підсумкова контрольна робота.	10
7.	Залік.	20
	Всього	100

*** ПЛАН ЗАНЯТЬ на VI семестр**

Тип заняття	Тема заняття
Лекція	Стильова панорама музики II половини XX ст.
Лекція	Творчий портрет Б. Бартока.
Семінар	Творчий портрет А. Оннегера.
Практикум	Творчий портрет Ф. Пуленка.
Семінар	Творчий портрет О. Респігі.
Лекція	Творчий портрет Б. Бріттена.
Лекція	Творчий портрет Ч. Айвза.
Лекція	Творчий портрет Дж. Гершвіна.

Семінар	Творчий портрет О. Мессіана.
Модульна контрольна	Підсумковий контроль. Вікторина.
Лекція	Особливості музичного авангарду.
Практикум	Панорама сучасних композиторських технік.
Лекція	Творчий портрет К. Штокхаузена.
Семінар	Камерна та симфонічна творчість К. Штокхаузена.
Лекція	Творчий портрет П. Булеза
Лекція	Творчий портрет Е. Вареза.
Практикум	Творчий портрет С. Райха. Дж. Кейджа.
Модульна контрольна	Вікторина. Іспит.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього
1.	Участь у семінарських заняттях, обговореннях тощо.	20
2.	Реферат за обраною темою.	10

3.	Презентація за обраною темою.	10
4.	Відвідування лекцій.	10
5.	Модульні контрольні роботи (2).	20
6.	Підсумкова контрольна робота.	10
7.	Іспит.	20
	Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Високий (творчий) рівень компетентності.

Оцінка «Відмінно» – студент виявляє яскраві творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах, уміння аналізувати мистецькі явища у їхньому взаємозв'язку та розвитку; чітко, лаконічно, послідовно відповідає на поставлені запитання; формулює аргументовані висновки; виявляє уміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних (аналітичних) завдань; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності.

Оцінка «добре»:

В (82–89) – студент демонструє міцне ґрунтовне знання навчального курсу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між процесами розвитку різних видів мистецтва; вільно виконує практичні (аналітичні) завдання; самостійно виправляє допущені помилки (кількість яких незначна).

С (74–81) – студент має міцні знання навчального матеріалу; вміє співставляти, систематизувати, узагальнювати інформацію під керівництвом викладача та самостійно застосовувати її на практиці; виправляти допущені помилки (серед яких можуть бути суттєві), добирати аргументи на підтвердження своїх думок.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності.

Оцінка «задовільно»:

Д (64–73) – студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє розуміння основних положень, але його знання мають загальний характер; виникають труднощі з наведенням прикладів і поясненням закономірностей тих чи інших явищ та процесів; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

Е (60–63) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів; загалом розуміє значення спеціальних термінів, але допускає суттєві помилки у їх вживанні.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності.

Оцінка «незадовільно» (F 35–59) – студент володіє знаннями на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину обсягу навчального матеріалу, допускає грубі помилки у тлумаченні фактів музичної історії, виявляє незадовільне знання

музичного матеріалу (до 50%), не володіє термінологією, не вміє застосовувати теоретичні положення під час виконання аналітичних завдань.

Ф (1–34), «незадовільно»– студент допускає грубі помилки у викладенні матеріалу, неспроможний обґрунтувати свою думку, не виявляє знання музичного матеріалу, не володіє спеціальною термінологією, не може впоратися з практичним (аналітичним) завданням.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

ПОЗААУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у науково- творчих, науково-практичних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Гнатів Т.* Клод Дебюссі – реформатор музичного театру // Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського. 2013. № 3. С. 35–43.
2. *Геді А. І.* Еволюція фортепіанного стилю Бели Бартока // Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти. Харків: ХНУМ, 2020. Вип. 57. С. 45-60.
3. *Деоба С. А.* Екзотична складова дебюссізму: взаємодія універсального і персонального // KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2023. № 2(54). С. 33–41.
4. *Жаркова В. Б.* Музика Клода Дебюссі і Моріса Равеля: сучасний погляд на проблему стильової ідентифікації // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2021. Вип. 130 : Історія музики – 2020. Ювілейні та пам'ятні дати. С. 24–51.
5. *Корчова О.* Музичний модернізм як terra cognita: монографія. Київ: Музична Україна, 2020. 490 с.
6. *Корчова О.* Веризм і Пуччіні // Науковий вісник НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ: НМАУ, 2006. Вип. 44 : Музика XX століття – погляд із XXI. С. 65–74.
7. *Лобанов А.* «Воцтек» А. Берга (Спроба критичного аналізу). Київ: Муз. Україна, 1977. 88 с.
8. *Мартінова Н.* Тенденції урбанізму у фортепіанній музиці Еріка Саті та представників «французької шістки» // Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2011. Вип. 2. С. 131–137.
9. *Мельник Л.* Необарокові тенденції в музиці XX століття : автореф. дис. ... канд. мист. / 17.00.03 – Музичне мистецтво. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2004. 21 с.
10. *Павлишин С.* Музика двадцятого століття : навч. посіб. Львів: БаК, 2005. 232 с.
11. *Ржевська М.* Модернізм та авангард як категорії мистецтвознавства // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2001. № 4. С. 76–82.

Додаткові джерела

1. Allbright D. *Modernism and Music / An Anthology of Sources*. Chicago: University of Chicago Press, 2004. 440 p. Bonds M. E. *A history of music in Western culture*. 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
2. Donnellon D. Debussy as musician and critic. *The Cambridge companion to Debussy* / ed. By Simon Trezise. Cambridge University Press, 2003. P. 43–58. URL: https://archive.org/details/cambridgecompani00trez_0/page/42/mode/2up
3. Gillmor A. Erik satie and the concept of the avant-garde. *The musicalquarterly*. 1983. Vol. 69. No 1(winter). P. 104–119.
4. Kelly L. B. Debussy's Parisian affiliations. *The Cambridge companion to Debussy* / ed. by Simon Trezise. Cambridge University Press, 2003. P. 25–42.
5. Rao A. *Claude de France: Debussy's Great War of 1915 // France and Ireland, Notes and Narratives* / ed. U. Hunt and M. Pierce, Bern ; Oxford : Peter Lang, 2015.